

Raadsavond	11-10-2021
Zaaknummer	51754
Portefeuillehouder	P.C. van der Wereld-Verkerk
Opsteller	G. Geluk
Onderwerp	Voortgangsmonitor 2021

Beslispunten

Resultaat:

1. de Voortgangsmonitor 2021 met per saldo een voordelig effect van € 1.120.096 vast te stellen, inclusief de hieruit voortvloeiende begrotingswijzigingen;
2. a. ten laste van het (jaarrekening)resultaat 2021 het volgende (restant) budget beschikbaar te stellen: € 10.500 Molendag 2021;
b. ten laste van de budgettaire ruimte 2021 het volgende budget beschikbaar te stellen: € 1.200.000 Herenweg Leimuiden;

Kredieten

3. een einddatum per krediet te bepalen volgens bijlage 1;
4. het saldo van het volgende (deel)krediet over te hevelen:

- 7021006 IMNOR wegen 2019+2020	€	490.608	V
naar het nieuwe krediet:			
- 7021012 IMNOR wegen 2022	€	490.608	

Bestemmingsreserves / algemene reserve

5. de reserve IMNOR einde jaar op te heffen en de vrijval van € 1.053.610 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

Wat willen we bereiken

Juiste en betrouwbare verantwoording afleggen aan de raad en verder in control blijven door de ontwikkelingen (zowel incidenteel als structureel) te volgen en prognoses voor 2021 hierop aan te passen.

Wat gaan we daarvoor doen

Ons college legt verantwoording af aan de raad onder overlegging van de Voortgangsmonitor 2021. Daarnaast komen we meer in control, door de structurele effecten die zichtbaar zijn geworden bij de analyse te verwerken in de begroting 2021 en verder.

Inleiding

Bij dit voorstel treft u de Voortgangsmonitor van de gemeente Kaag en Braassem. Deze monitor kan gebruikt worden om de voortgang te bespreken van het lopende jaar.

In deze Voortgangsmonitor wordt de raad geïnformeerd over de voortgang op de gemandateerde onderwerpen, de 'witte teksten' van de Samenwerkingsagenda. Wij melden daarbij ook de afwijkingen op de cijfers in de programmabegroting. Dit betekent dat beleidsdoelen, inspanningen en budgetten die niet genoemd of toegelicht worden conform begroting en de daarin beschikbare budgetten worden uitgevoerd. We hebben ook een toelichting gegeven als we dit van belang achten. Dit raadsvoorstel is bedoeld om de financiële consequenties die voortvloeien uit deze Voortgangsmonitor, door de raad te laten vaststellen.

Onderbouwing

De argumenten voor de voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in de Voortgangsmonitor 2021.

Uitvoering

In de Samenwerkingsagenda heeft de gemeenteraad een mandaat gegeven aan het college voor de uitvoering van zijn werkzaamheden. Dit mandaat is verwoord in de 'witte tekst' van de agenda. Daarnaast zijn er 'paarse blokken' opgenomen voor de onderwerpen waar een brede raadsdiscussie gewenst is. De meeste van deze discussies zijn inmiddels gevoerd, wat heeft geleid tot concrete resultaten of vertaling hiervan in de begroting. In deze Voortgangsmonitor wordt de raad geïnformeerd over de voortgang op de gemandateerde onderwerpen, de 'witte teksten' van de Samenwerkingsagenda en op de doelen van de Omgevingsvisie en Richtnota. De meeste inspanningen liggen op koers of zijn inmiddels opgestart. Uiteraard zijn er ook onderwerpen die niet volgens verwachting verlopen, ook deze zijn in de monitor benoemd.

Financiën

1. Geprognosticeerd resultaat

De Voortgangsmonitor sluit met een bijstelling van het geprognosticeerd resultaat van € 1.120.096 voordelig. Dit resultaat is opgebouwd uit een samenstel van incidentele en structurele effecten op zowel de lasten als de baten:

x€ 1.000				
	incidenteel		structureel	totaal
lasten	5.281 (N)		-5 (V)	5.276 (N)
baten	-6.396 (V)		- (V)	-6.396 (V)
	-1.115 (V)		-5 (V)	-1.120 (V)
	(V)		(V)	(V)

De structurele effecten worden ook verwerkt in de meerjarenbegroting. In de Voortgangsmonitor zijn per programma de belangrijke afwijkingen nader toegelicht.

Op hoofdlijnen wordt de bijstelling van het geprognosticeerde resultaat veroorzaakt door een aantal meevallers zoals een positieve bijstelling van de algemene uitkering gemeentefonds bij de meicirculaire 740k; dividenduitkering BNG/vergoeding voor inleg eigen vermogen in Vof Braassemerland 302k; verkoop/beheer gronden 286k; hogere opbrengst afval door toename aangeboden afval, hogere tarieven en vergoeding Nedvang 231k; overhead 146k; OZB-inkomsten door hogere WOZ-waarde van nieuwe woningen 128k; en overig 84k. Anderzijds zijn er ook tegenvallers en hebben we hogere lasten met name in het sociaal domein op het gebied van ondersteuning met betrekking tot hogere kosten BUIG-uitkeringen door aanhoudende coronacrisis 401k; meer aanvragen en hogere tarieven huishoudelijke hulp 322k; en daarbij zorgt een toenemend aantal cliënten met hoge zorgvraag voor hogere lasten 74k.

Resumerend ziet dit er als volgt uit:

			x € 1.000
Belangrijke voordelen:			
Algemene uitkering	-740	I	
Winstuitkering / vergoeding deelnemingen	-302	I	
Verkoop / beheer gronden	-286	I	
Afval, hogere tarieven; vergoeding Nedvang	-231	I	
Overhead	-146	I	
OZB - hogere WOZ waarden	-128	I	
Overig (saldo)	-84	I/S	
	-1.917		
Belangrijke nadelen:			
MAG_leven/ondersteuning (BUIG, HH, toename PGB houders, meerwerk Participe)	797	I	
	797		
Geprognosticeerd resultaat	-1.120	V	
Budgettaire ruimte (in het resultaat)	-2.414	V	
Geprognosticeerd resultaat I	-3.534	V	
Beslispunt 2a: Herenweg Leimuider	1.200		
Beslispunt 2b: Molendag 2021	11		
Geprognosticeerd resultaat II	-2.324	V	

Inclusief het geraamde positieve begrotingsoverschot ad € 2.413.910 en aan uw raad voorgestelde beschikbaar te stellen budgetten, komt het uiteindelijke geprognosticeerde resultaat uit op € 2.323.506 voordelig.

Bij de jaarrekening besluit uw raad over de inzet van een voordelig saldo. Bijvoorbeeld door deze toe te voegen aan de algemene reserve. Daarbij weegt uw raad mee in hoeverre de omvang van de algemene reserve voldoende weerstandscapaciteit biedt in het kader van risicomanagement. Een deel van de budgetten in 2021 wordt gedekt uit of verrekend met de door uw raad reeds vastgestelde reserves. Bij afwijkingen of verschuivingen van budgetten zijn de reserves hierop bijgesteld, dit zal per saldo het resultaat niet beïnvloeden.

Op het niveau van de programma's ziet de bijstelling van de begroting er als volgt uit:

Programma	Primaire begroting 2021			Begroting 2021 na wijziging			Prognose 2021			Prognose versus begroting (na wijziging)			%
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	
1 Bestuur en regio	4.427	-374	4.053	4.630	-374	4.256	4.664	-375	4.289	35	-2	33	N 1%
2 Sociaal domein	23.655	-5.559	18.096	25.560	-5.739	19.821	28.880	-8.201	20.679	3.320	-2.462	858	N 4%
3 Ruimte en leefomgeving	14.122	-10.795	3.327	17.503	-12.499	5.005	17.797	-13.342	4.455	294	-843	-549	V -11%
Algemene dekkingsmiddelen	4.196	-43.379	-39.183	3.986	-43.551	-39.565	3.972	-45.184	-41.212	-14	-1.633	-1.647	V 4%
Overhead	14.674	-88	14.586	16.026	-88	15.938	16.219	-282	15.937	194	-194	0	V 0%
Vennootschapsbelasting	5	0	5	5	0	5	1	0	1	-4	0	-4	V
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Geprognosticeerd totaalsaldo	61.078	-60.195	884	67.710	-62.250	5.459	71.534	-67.384	4.150	3.824	-5.134	-1.310	V
1 Bestuur en regio	0	-369	-369	0	-387	-387	0	-387	-387	0	0	0	
2 Sociaal domein	0	0	0	500	-250	250	500	-250	250	0	0	0	
3 Ruimte en leefomgeving	219	-734	-515	219	-1.663	-1.444	231	-2.699	-2.467	12	-1.035	-1.023	V
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	177	-4.055	-3.878	1.617	-4.282	-2.665	1.440	-227	1.213	N
Mutaties reserves	219	-1.103	-884	896	-6.356	-5.459	2.348	-7.618	-5.270	1.452	-1.262	190	N
Geprognosticeerd resultaat	61.297	-61.297	0	68.606	-68.606	0	73.882	-75.002	-1.120	5.276	-6.396	-1.120	V

In de Voortgangsmonitor zijn per programma de belangrijke afwijkingen nader toegelicht.

2. Bestemming van het resultaat

U wordt voorgesteld om ten laste van het (jaarrekening)resultaat 2021 onderstaande bedragen beschikbaar te stellen. Het geprognosticeerde resultaat komt dan uit op € 2.323.506 voordelig.

a. € 10.500 Molendag 2021

Uw raad wordt voorgesteld om alvast ten laste van het jaarrekeningresultaat 2021 een bedrag van € 10.500 aan restant budget van Molendag 2021 door te schuiven naar 2022. Het verzoek tot overheveling wordt bij deze Voortgangsmonitor al ingediend omdat dit budget begin volgend jaar nodig is voordat de jaarrekening 2021 wordt vastgesteld door uw raad en hierdoor kan Molendag 2022 grootser worden aangepakt.

b. € 1.200.000 Herenweg Leimuiden

Tijdens de wegininspectie in 2019 scoorde de Herenweg Leimuiden een 7, waarbij 9 de slechtst mogelijke score is. Na toekenning van extra budget door de gemeenteraad om een inhaalslag te maken heeft er onder andere onderhoud aan de Herenweg plaatsgevonden in de vorm van reparatievakken. De afgelopen twee jaar is de staat van de Herenweg verder verslechterd tot een dusdanig punt dat het aanpakken van kleine stukken weg (reparatievakken) niet meer afdoende is om de veiligheid van weggebruikers te garanderen. Er dient daarom zo spoedig mogelijk groot onderhoud aan de weg te worden uitgevoerd om de veiligheid van de weg te kunnen waarborgen. Door de Herenweg nog dit jaar op te knappen wordt voorkomen dat de weg nog verder achteruit gaat door een nieuwe vorstperiode en geeft bovendien een aantal financiële voordelen.

Dat de Herenweg zo snel achteruit is gegaan, was moeilijk te voorzien. Een combinatie van perioden van droogte, een strenge vorst, zwaar verkeer, snelle bodemdaling en zetting van de kadeverbetering door Rijnland, zorgde voor de snelle achteruitgang. Inmiddels scoort de Herenweg op veel delen een 8 of een 9. De geraamde kosten voor dit project bedragen ongeveer € 1.200.000. Ons college heeft op dinsdag 21 september ingestemd met het voorstel om het grootschalige onderhoud aan de Herenweg uit te voeren en het benodigde bedrag van € 1.200.000 beschikbaar te stellen uit de budgettaire ruimte. Het collegebesluit is toegevoegd als bijlage 4 bij dit raadsvoorstel. Daarnaast is een brief over de urgentie van dit project en daarmee de onderbouwing van de spoedige start als bijlage 5 opgenomen. Uw raad wordt gevraagd in te stemmen met het beschikbaar stellen van dit projectbudget ter grootte van € 1.200.000 ten laste van de budgettaire ruimte.

Kredieten

3. Bepalen einddatum van de kredieten

Voor alle kredieten is een globale planning van de verwachte uitgaven gemaakt. Deze uitgaven zijn verdeeld over de diverse jaarschijven. Hierdoor is het mogelijk om aan alle kredieten een looptijd te koppelen. Door u wordt de einddatum bepaald van de verschillende kredieten. Voor die datum dienen de werkzaamheden waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld, te zijn gerealiseerd. Aanpassen van deze looptijd is vervolgens alleen mogelijk door middel van een raadsbesluit. Op basis van dit besluit worden de verwachte kapitaallasten bijgesteld in de meerjarenbegroting. In bijlage 1 is aangegeven wat de huidige status is van alle lopende kredieten.

4. Saldo deelkrediet overhevelen naar nieuwe krediet

De uitvoering Van Klaverweijdeweg Hoogmade is in het geheel opgeschort naar 2022. Dit betreft een deelkrediet van 'IMNOR wegen 2019+2020'. Omdat het gehele krediet 'IMNOR wegen 2019+2020' pas bij de jaarrekening 2021 zal worden afgesloten, stellen wij u voor om het deelkrediet voor de uitvoering Van Klaverweijdeweg Hoogmade alvast over te hevelen naar het nieuwe krediet 'IMNOR wegen 2022'; waardoor de uitvoering hiervan begin 2022 kan starten.

7021006	IMNOR wegen 2019+2020	→	7021012	IMNOR wegen 2022	€ 490.608
---------	-----------------------	---	---------	------------------	-----------

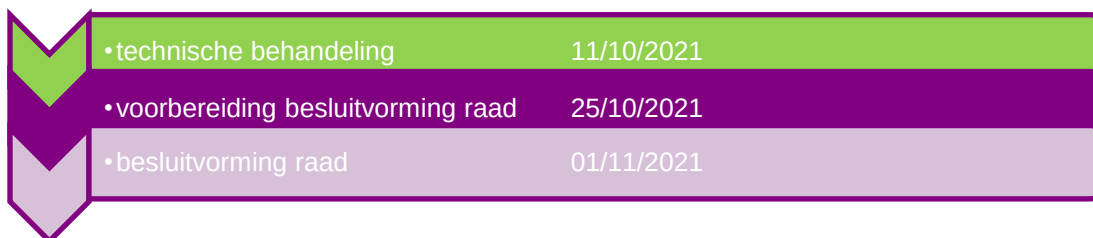
Bestemmingsreserves / algemene reserve

5. Reserve IMNOR

In 2017 zijn de BBV-voorschriften voor de Materiële Vaste Activa (MVA) gewijzigd. Ook de investeringen met maatschappelijk nut moesten vanaf dat moment worden geactiveerd. Om

de oplopende kapitaallasten te kunnen dekken heeft uw raad op advies van ons college een reserve IMNOR ingesteld. De dotaties aan en de onttrekkingen uit deze reserve hebben ons inziens een structureel karakter. Echter onze toezichthouder beoordeelt de mutaties in reserves per definitie als incidentele baten en lasten. Om die reden stelt ons college voor om de stijgende kapitaallasten op basis van de gerealiseerde en geplande investeringen via de meerjarenramingen steeds bij te ramen in de begroting en de dekking niet meer via de reserve te laten lopen. Dit heeft namelijk niet het gewenste dekkingseffect, omdat de toezichthouder deze dekking ziet als een incidentele baat. Het nut van deze reserve komt daarmee te vervallen. Wij stellen u voor deze reserve op te heffen per 31 december 2021. Voorgesteld wordt om het dan aanwezige saldo ad € 1.053.610 bij de jaarrekening ten gunste te brengen van de algemene reserve. Wij stellen voor om de kapitaallasten in de begroting 2022 e.v. te ramen op basis van de geplande investeringen en in de dekking te voorzien vanuit de budgetten die hiervoor beschikbaar worden gesteld ten laste van het jaarlijkse begrotingsresultaat.

Participatie en tijdlijn

Risico's / kansen

Op basis van de analyse van de Voortgangsmonitor 2021 wordt voorgesteld het verwachte resultaat 2021 bij te stellen tot € 1.120.096 voordelig. Verschillende ontwikkelingen en gebeurtenissen in de loop van het jaar kunnen positief dan wel negatief van invloed zijn op dit te verwachten resultaat en/of weerstandscapaciteit. Deze zijn nu nog te onzeker of niet te kwantificeren, waardoor ze nog niet in de begrotingswijzigingen zijn verwerkt. Zodra daar aanleiding voor is zullen wij u hierover informeren. Verder wijzen wij u op de risico's die genoemd zijn in de risicoparagraaf van de jaarrekening en begroting. Mochten deze structurele risico's zich voordoen in 2021, dan hebben deze een negatief effect op het verwachte jaarrekeningresultaat.

Daarnaast kunnen de volgende posten positief of negatief van invloed zijn op het resultaat en/of de weerstandscapaciteit:

- *Claim SBB*

In het Dorpshart Leimuiden worden door Smits Bouwbedrijf (SBB) eengezinswoningen, appartementen, commerciële ruimten en een dorpshaven gerealiseerd. Voor de realisatie en bereikbaarheid van de haven is er in de Grietpolderweg een brug gerealiseerd. De Grietpolderweg moet aansluiten op deze brug en moet hiervoor deels opgebroken en opnieuw opgebouwd worden. De ontwikkelaar draagt de weg en de brug, inclusief openbare ruimte rondom woningen, na realisatie over aan de gemeente.

De Grietpolderweg is gelegen op een veendijk van het hoogheemraadschap van Rijnland (HHR). Om de weg te laten aansluiten op de nieuw gerealiseerde brug moeten er grondlichamen (taluds) aangebracht worden waarop de weg kan worden aangelegd. Uit berekeningen is gebleken dat de aannames die bij het opstellen van het ontwerp en aannemingscontract zijn bepaald, niet overeenkomen met de daadwerkelijke situatie. De weg zal, als deze conform het oorspronkelijke ontwerp wordt gerealiseerd, een ongewenst grote zetting krijgen (samendrukken van de grond door voorbelasting). Door deze zetting is het

ongewenst om de weg aan te leggen omdat dit kan leiden tot een onveilige situatie.

Tussen SBB, HHR en gemeente is er een geschil ontstaan wie verantwoordelijk is voor de ontstane situatie en het herstel daarvan. Na een lange periode van overleg en onderzoeken zijn SBB en de gemeente tot een overeenkomst gekomen waarin in eerste instantie de kosten 50/50 verdeeld worden. Daarnaast is er de afspraak gemaakt dat de Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen te Utrecht zich over de zaak zal moeten buigen en uitspraak zal moeten doen over wie er aansprakelijk is en wie de kosten zal moeten dragen. Er bestaat een kans dat de Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen SBB in het gelijk stelt en dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor de totale kosten van ca. € 614.000. In dat geval dienen wij deze kosten te dragen en komen deze ten laste van het jaarrekeningresultaat 2021.

- *Gemeentelijke B.V. De Tweesprong*

Voor 2021 is een risicoreservering t.b.v. de gemeentelijke B.V. De Tweesprong opgenomen. De risicoreservering heeft betrekking op het exploitatietekort waarvoor de gemeente contractueel het risico draagt. Het bedrag is voor 2021 grotendeels afhankelijk van rijkssubsidies. Net als in 2020 heeft het Sportbedrijf in 2021 beperkingen gehad in de exploitatiemogelijkheden en heeft het ter compensatie hiervan subsidies bij het rijk aangevraagd. Op basis van de ervaringen uit 2020 ligt het in de lijn der verwachting dat in 2021 ook rijkssubsidies het gat kunnen dichten. Het risico is echter grotendeels afhankelijk van toekenningen vanuit het rijk.

jaar	basis	kans	reservering
2021	€ 243.563	90%	€ 219.206
2022	€ 162.375	90%	€ 146.138
2023	€ 81.188	90%	€ 73.069

- *Dijkwegen*

Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft diverse projecten gestart die ook op onze wegen van invloed zijn. Deze zaten niet in onze plannings aangezien de wegen voor ons niet zelfstandig een probleem zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Ofwegen en de Van Klaverweijdeweg.

Het verbeteren van de dijk is een verplichting die voortvloeit uit de IPO-veiligheidsnormen, zoals vastgelegd in provinciale verordeningen. De kering is over de gehele lengte afgekeurd en voldoet niet aan de vereiste veiligheidsnorm. Het verbeteren van afgekeurde dijken is nodig om inwoners en bedrijven in de achterliggende polders zo goed mogelijk te beschermen tegen dijkdoorbraken. Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor de herstelwerkzaamheden aan de dijk en de gemeente draagt zorg voor het terugleggen van de weg. Binnenkort zullen nadere afspraken worden gemaakt over de exacte verdeling van de kosten, waarna deze afspraken zullen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met het hoogheemraadschap. Naar verwachting zal dit nog niet leiden tot extra kosten in 2021, maar zal de uitvoering plaatsvinden in het voorjaar van 2022. Ons college zal eind 2021 of begin 2022 uw raad hierover informeren en zo nodig een raadsvoorstel ter besluitvorming voorleggen.

- *Activa van uit te faseren eigendommen*

Verkoop gronden en activa van uit te faseren eigendommen of plannen in die richting hebben afhankelijk van de boekwaarde of te maken verkoopkosten een positieve of negatieve invloed op het resultaat.

- *Grondexploitatie*

Jaarlijks bij het opstellen van de jaarstukken worden de grondexploitaties geactualiseerd. Deze actualisatie kan een positieve of negatieve invloed hebben op het jaarrekeningresultaat.

- *Septembercirculaire*

De effecten van de septembercirculaire zijn nog niet meegenomen in deze Voortgangsmonitor. Het effect uit de septembercirculaire heeft een positieve invloed op het (geprognosticeerde) resultaat 2021.

- *Covid*

Bij het bepalen van de prognoses zijn de effecten van Covid zo veel mogelijk en zo goed mogelijk verwerkt in deze Voortgangsmonitor. Echter het compensatiepakket is nog niet helemaal bekend. Ook is niet bekend óf er opnieuw een golf in het najaar komt en wat hiervan de eventuele effecten zullen zijn. Het compensatiepakket, waarover wij via de september- of decembercirculaire worden geïnformeerd en de uitwerking van eventuele andere regelingen én een mogelijke golf in het najaar zullen invloed hebben op het (geprognosticeerde) resultaat 2021.

- *Bouwleges*

In december 2020 heeft uw raad ingestemd met een budget voor extra inhuur in verband uitvoering van de Wabo ter grootte van € 230k. Dit extra budget is gedekt uit een hogere opbrengst voor de bouwleges. Daarmee waren de geraamde bouwleges 2021 opgehoogd tot € 1,2 mln. Ten tijde van het bespreken van de tussentijdse cijfers bij de Voortgangsmonitor was ook de inschatting dat de opbrengst in 2021 zou uitkomen op € 1,2 mln. Echter in de weken daarna is een aantal zeer grote aanvragen binnengekomen. Op dit moment schatten wij in dat voor deze grote aanvragen de afwikkeling in 2021 plaatsvindt en de bouwvergunningen ook zullen worden afgegeven. Hierdoor zullen de opbrengsten bouwleges dit jaar nog eens € 500 tot max € 600k hoger zijn dan in de rapportage is aangegeven en uitkomen op zo'n € 1,7 tot € 1,8 miljoen. Het jaarrekeningresultaat in 2021 zal dan ook € 500k tot € 600k hoger zijn dan nu geprognosticeerd in dit voorstel.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Evaluatie

Realisatie van de beoogde resultaten zullen met de jaarrekening 2021 worden geëvalueerd. Indien zich in de tussenliggende periode noemenswaardige afwijkingen voordoen, zullen wij u tijdig informeren.

Roelofarendsveen, 28 september 2021

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris a.i., de locoburgemeester,
A.J.E. van der Werf-Bramer F.M. Schoonderwoerd

Bijlagen behorend bij het voorstel

Voortgangsmonitor 2021

Bijlage 1: kredieten

Bijlage 2: mutaties reserves 2021

Bijlage 3: verantwoording Covid 2021

Bijlage 4: collegebesluit Herenweg groot onderhoud

Bijlage 5: raadsbrief urgent grootschalig onderhoud Herenweg

Bijlage 6: stand van zaken Regionale Agenda Kaag en Braassem 2020